

# Toisen asteen koulutuksen arviointiraportti 2024



# Sisällys

Sisällys .....	2
1. JOHDANTO.....	3
1.1 ARVIOINNIN TAVOITE.....	3
1.2 TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA NUORISOPALVELUJEN TULOSYKSIKKÖ .....	3
1.3 TOIMINTAYMPÄRISTÖ 2024.....	3
2. LUKIOKOULUTUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN.....	5
2.1 ESPOO-TARINAN TOTEUTUMINEN JA TULOSYKSIKÖN TAVOITTEET .....	5
2.2 LUKIOKOULUTUKSEN VISIO.....	7
2.3 PÄÄKAUPUNKISEUDUN OPISKELIJAKYSELY 2024.....	8
2.4 MUUT KYSELYT .....	14
2.6 KANSAINVÄLISYYS.....	15
2.7 KESTÄVÄ KEHITYS.....	16
2.8 HANKKEET .....	17
3. LUKIOKOULUTUKSEN TILASTOT JA TUNNUSLUVUT .....	18
3.1 LUKIOON HAKEMINEN JA LUKIOIHIN VALITUT UUDET OPISKELIJAT .....	18
3.2 LUKIOIDEN OPISKELIJAMÄÄRÄT .....	20
3.3 LUKIOKOULUTUKSEN KESKEYTTÄMINEN .....	21
3.4 YLIOPPILASKIRJOITUSTEN TULOKSET .....	21
3.5 JATKO-OPINTOIHIN SJOITTUMINEN .....	22
4. OPPIVELVOLLISUUDEN LAAJENTUMISEN TOTEUTUMINEN .....	23
5. LUKIOKOULUTUKSEN MARKKINOINTI JA VIESTINTÄ .....	24
6. ARVIOINTITIEDON HYÖDYNTÄMINEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESSÄ .....	26

# 1. JOHDANTO

---

## 1.1 ARVIOINNIN TAVOITE

Lukiolain (714/2018) 56 §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa järjestämänsä koulutuksen laadusta ja laadunhallinnan jatkuvasta kehittämisestä. Koulutuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistua säännöllisesti ulkopuoliseen toimintansa ja laadunhallintajärjestelmiensä arviointiin. Koulutuksen järjestäjän tulee julkistaa järjestämiensä arviointien keskeiset tulokset. Oheinen arviointiraportti koskee Espoon kaupungin suomenkielisen lukiokoulutuksen osuutta.

Toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikkö kerää kalenterivuositain monipuolisesti niin laadullisia kuin määrällisiä arviointitietoja, ja vuodenvaihteen jälkeen koottavassa arviointiraportissa julkaistaan näistä tiedoista keskeiset. Tavoitteena on arvioida ja kehittää koulutuksen laatua. Raportissa julkaistaan keskeisiä nuorten koulutusta ja hyvinvointia kuvaavia tietoja, ja siksi raportti ei sisällä henkilöstöön tai talouteen liittyviä arviointitietoja, jotka ovat saatavilla muissa julkaisuissa.

## 1.2 TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA NUORISOPALVELUJEN TULOSYKSIKKÖ

Tulosityksikkö koostuu nuorisopalvelujen sekä toisen asteen koulutuksen palvelualueista. Tulosityksikön kolme tehtäväkokonaisuutta ovat: lukiokoulutuksen järjestäminen ja johtaminen, kaupunkitasoisen toisen asteen koulutuksen koordinointi mukaan lukien perusopetuksen jälkeinen oppivelvollisuus sekä nuorisopalvelut.

## 1.3 TOIMINTAYMPÄRISTÖ 2024

Lukioiden hakijamäärät kasvavat vuosi vuodelta Espoossa; lukiokoulutusta arvostetaan, ja Espoon lukiot ovat tunnettuja laadukkaasta opetuksesta ja hyvistä oppimistuloksista. Opetushallitus myönsi loppuvuodesta 2022 Espoon suomenkielisille päivälukioille laatu- ja saavutettavuusrahaa lukiokoulutuksen kehittämiseen. Vuosina 2023–2024 tämä on näkynyt lukioilla aktiivisena kehittämisenä ja ennakkoluulottomana kokeilemisena, jonka tavoitteena on lukioyhteisön hyvinvointi ja oppimisen laadun kehittäminen.

Vuoden 2024 aikana valmistui Espoon lukiokoulutuksen laatukäsikirja, jossa kuvataan, miten lukion opetussuunnitelmaa toteutetaan käytännössä. Käsikirja on suunnattu erityisesti espoolaisten lukioiden opettajille, ja sen tavoitteena on jakaa tietoa ja lukioiden onnistuneita käytänteitä.

Syksyllä 2024 kaikki toisen asteen koulutuksen opiskelijat siirtyivät laajennetun oppivelvollisuuden ja maksuttoman koulutuksen piiriin. Oppivelvollisuuden ulottaminen toiselle asteelle on lisännyt opiskelijoiden tuen ja ohjauksen tarvetta muun muassa lakisääteisen ohjauksen ja valvontavastuun sekä opintojen edistymisen seurannan näkökulmasta. Vuoden 2024 toteutettu lukiolain uudistaminen vahvistaa lukiolaisten oikeutta oppimisen tukeen ja erityisopetukseen. Lakiuudistuksen paikallinen toteuttaminen ja muutokset opetussuunnitelmaan tehdään siten, että uudistus astuu voimaan 1.8.2025 alkaen.

Kevästä 2023 Espoossa on toiminut hankerahoituksella lukiopaja, joka tukee keskeytymisvaarassa olevia lukiolaisia. Lukiopajalle ohjautuvilla nuorilla on usein haasteita jaksamisessa ja arjen hallinnassa tai he ovat muuten hankalassa elämäntilanteessa. Lukiopaja

tarjoaa intensiivisempää tukea kuin omalla lukiolla on tarjolla. Lukiopajan tavoitteena on edistää opintoja, ehkäistä niiden keskeytymistä sekä tukea ja vahvistaa opiskelijan toimintakykyä. Vuoden 2025 talousarviossa tehdyn päätöksen mukaisesti lukiopajan toimintaa voidaan jatkaa ainakin vuoden 2025 loppuun asti.

Tässä arviointiraportissa kuvataan Espoon lukiokoulutusta kuvaavien keskeisten kyselyiden tuloksia. Pääkaupunkiseudun yhteisen lukion opiskelijakyselyn sekä Espoon lukioiden opettajakyselyn tulosten perusteella voidaan todeta, että opetuksen laatu ja kouluyhteisön hyvinvointi ovat hyvällä tasolla. Opiskelijakyselyn kokonaiskeskiarvo oli 3,14. Ensimmäistä kertaa toteutettavan opettajakyselyn kokonaiskeskiarvo oli 3,18. Molemmissa kyselyissä asteikko on 1–4, jossa 4 on paras. Lisäksi vuonna 2024 toteutetussa Kunta10-kyselyssä toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalveluiden tulosityksikön ja erityisesti lukioiden tulokset olivat toimialan parhaat.

## 2. LUKIOKOULUTUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

### 2.1 ESPOO-TARINAN TOTEUTUMINEN JA TULOSYKSIKÖN TAVOITTEET

Espoon kaupungin suomenkielisen lukiokoulutuksen kehittämisen lähtökohtana ovat valtakunnalliset lukiokoulutusta ohjaavat lait, asetukset ja määräykset, kuten opetussuunnitelman perusteet (LOPS2021) sekä valtuustokauden tavoitteet ja Espoo-tarinasta johdettu KOTO-tarina.

Vuonna 2024 toisen asteen koulutuksen palvelualueen strategiset tavoitteet raportoitiin tuloskorteilla osana suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikköä. Lukiokoulutuksen tavoitteet liittyvät valtuustokauden seuraaviin tavoitteisiin: Espoo on oppimisen ja sivistyksen kärkikaupunki, Espoo on Suomen paras kotouttaja, Espoon on taloudellisesti kestävä ja verotukseltaan kilpailukykyinen.

#### **Kaupunkitasoisesti seurattavat tavoitteet**

1. Espoossa ylioppilastutkinnon tulokset ovat Suomen kärkeä. Oppimistuloksia mitataan yo-tutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden kaikkien kokeiden keskiarvolla, tavoitteena valtakunnallista keskiarvoa korkeampi tulos. Keväällä 2024 keskiarvo oli 4,8 (valtakunnallinen keskiarvo 4,3) ja syksyllä 2024 puolestaan 4,4 (valtakunnallinen keskiarvo 4,1). (L=7, E=6, M=5, C=4, B=3, A=2, I=0). Kevään 2024 tutkintokerralla 66 %:lla valmistuneista oli yo-tutkinnon arvosana yli valtakunnallisen keskiarvon ja syksyn tutkintokerralla valmistuneista vastaava luku oli 59 % (tavoite > 60 %). Vuoden 2024 keväällä valmistui Espoon suomenkielisistä lukioista 1433 ja syksyllä 314 ylioppilasta.

2. Espoon lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea vieraskielisten opiskelijoiden opiskelua siten, että vieraskielisten lukiosta valmistuneiden osuus vastaavaan ikäryhmään verrattuna kasvaa. Keväällä 2024 vieraskielisiä 18–19-vuotiaita valmistui Espoon suomenkielisistä lukioista 122 ylioppilasta (K23=93). Tämä oli 7,6 % (K23=7,3 %) vieraskielisten ikäluokasta (ikäluokka laskettu 31.12.2023 tilanteesta). Suomen-, ruotsin- ja saamenkielisiä valmistui suomenkielisistä lukiosta keväällä 2024 vastaavasti 20,4 % vastaavasta 18–19-vuotiaiden ikäluokasta. Syksyllä 2024 vieraskielisiä valmistui Espoon lukioista 46 (S23=32). Tämä oli 2,9 % vieraskielisten 18–19-vuotiaiden ikäryhmästä (S23= 2,3 %). Vieraskielisten lukiosta valmistuneiden osuus on siis kasvussa.

3. Vieraskielisten opiskelijoiden tukemista vahvistetaan mm. opettajien kielitietoisuus- ja kulttuurisensitiivisyysosaamisen kehittämällä. Neljän vuoden seurantakauden aikana 100 % aineenopettajista on osallistunut kulttuuri- ja sensitiivisyyskoulutukseen sekä lisäksi on ollut tarjolla yhdeksän tunnin tietoisuutta samasta temasta. Keväällä 2024 on järjestetty S2-koulutus kaikille Espoon suomenkielisten lukioiden äidinkielen- ja S2-opettajille.

Kaikille opettajille tarkoitettu Arvostava kohtaaminen -koulutusiltapäivässä (22.10.2024) oli pajoja mm. aiheista: Miten tukea opiskelijaa, joka on vasta oppimassa suomen kieltä? (osallistui 43 hlöä) sekä Miten tunnistaa ja vähentää vastakkainasettelua lukiossa? (osallistui 26 hlöä).

4. Lukiokoulutuksen tärkeänä tavoitteena on vahvistaa lukiolaisten mahdollisuuksia vaikuttaa opiskeluympäristönsä ja lukionsa toimintakulttuurin kehittämiseen sekä opiskelijaa itseään koskevien päätösten valmisteluun. Espoon lukioiden opiskelijakuntien hallitusten muodostaman Pyöreän pöydän toiminta tukee tätä vaikuttamistyötä Espoossa. Pyöreä pöytä on Espoon nuorisovaltuuston alainen elin, jonka jäsenenä ovat kaikkien lukioiden puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat. Pyöreän pöydän tulee säädöksen mukaan kokoontua kahden kuukauden välein sekä laatia itselleen toimintasuunnitelma sekä -kertomus. Pyöreä pöytä kokoontui vuonna 2024 viisi kertaa, joista yksi oli nk. huippukokous, johon oli kutsuttuna kaikkien lukioiden opiskelijakunnan hallitukset sekä Omnian edustajia. Viidestä kokouksesta kolmessa oli kaikki lukiot edustettuna. Yhteensä opiskelijoiden käyntikertoja Pyöreässä pöydässä oli 125.

Pyöreän pöydän toimintasuunnitelmaan valittiin opiskelijakunnan hallitusten ehdotusten perusteella KOTO-tarinasta johdettu kehittämiskohde vuodelle 2024, joka oli kouluruokailun kehittäminen. Huippukokouksessa osallistujat valitsivat yli 10:nen asiantuntijan vetämän pajan joukosta itselleen mieluisimmat ja pääsivät keskustelemaan ja kertomaan näkemyksistään kouluruokailuun vaikuttavista seikoista laaja-alaisesti. Mukana kehittämisessä oli Aalto-yliopiston palvelumuotoiluopiskelijat, joille tämä kehittämistehtävä oli osa heidän opintojaan sekä Espoon kaupungin ruokapalvelut ja Espoo Catering. Vuoden lopussa palvelumuotoiluopiskelijat esittelivät tuloksiaan ja kehittämis ehdotuksiaan lukiokoulutuksen johtoryhmälle.

Opiskelijoiden osallisuuden kokemusta arvioidaan vuosittain toteutettavalla PKS-kyselyn kysymyksellä: "Voin halutessani vaikuttaa lukioni asioihin (esim. juhlat, ryhmäytyminen, lukuvuoden lomat ja työskentelyajat, kansainväliset projektit)." Vuoden 2024 tulos (3,1) on pysynyt edellisen vuoden tasolla (2023=3,2), asteikolla 1-4 (jossa 4=paras).

## **Tulosityksikössä seurattavat tavoitteet**

1. Toisen asteen koulutuksen tavoitteena on tukea nuorten jaksamista ja hyvinvointia vahvistamalla nuorten osallisuutta ja kehittämällä yhteisöllisyyden toimintakulttuuria. Tavoitteen toteutumista seurataan PKS-kyselyn tuloksilla. Yhteisöllisyys ja vaikuttamismahdollisuudet ovat vahvistuneet jo useiden vuosien ajan. Väittämiä arvioidaan asteikolla 1–4, jossa 4 on täysin samaa mieltä.

-Lukiossani on hyvä yhteishenki ka=3,2 (2023=3,2)

-Lukiossani järjestetään riittävästi yhteisöllisyyttä tukevia tapahtumia ka=3,3 (2023=3,2)

-Lukiossani minua rohkaistaan ilmaisemaan omia näkemyksiäni\* ka=2,9 (2023=3,2)

\* Aikaisemmin: mielipiteitäni

2. Lukiokoulutus vahvistaa opiskelijoiden valmiuksia maailmankansalaisuuteen sekä eettisesti kestäväan ja vastuulliseen toimintaan globalisoituneessa haasteiden ja mahdollisuuksien maailmassa. Osaamisen kehittämisessä otetaan huomioon YK:n kestäväan kehityksen ohjelma Agenda 2030. Tämä tavoite mielessä Espoossa on suunniteltu kaikille lukiolaisille tarkoitetut yhteiset kahden opintopisteen laajuiset Kohti lukio-opintoja (TO01) sekä Kestävä tulevaisuus (TO02) temaattiset opintojaksot. Vuoden 2024 aikana kerättiin palautetta TO01 opintojaksosta. Palautteessa opiskelijat (n=523) arvioivat lukiokohtaisesti toteutettavan TO01-opintojakson hyödyn olevan 3,0 (asteikko 1–4). Tuloksista on tehty lukiokohtaiset raportit, jotka on toimitettu lukioille.

3. Kolmantena tavoitteena on vahvistaa maahanmuuttotaustaisten nuorten kotouttamista kehittämällä S2-opetusta Espoossa, tätä varten laadittavan suunnitelman pohjalta. Suunnitelmaa on työstetty aktiivisesti eteenpäin vuoden 2024 aikana erityisesti äidinkielen ja S2-kehittäjäopettajan toimesta.

On valmisteltu S2-opetukseen liittyviä Espoon taseisia linjauksia, tunnistettu S2-ylioppilaskirjoitusten tulevia muutoksia ja päivitetty harkinnanvaraisen haun kielikokeita (nämä pidetään Espoossa keskitetysti kaikille niille harkinnanvaraisille hakijoille, joiden äidinkieli ei ole suomi tai ruotsi ja joiden opetuskielen taitoa ei voida kiistatta osoittaa). Tunnistetun lisäkoulutuksen tarpeeseen pohjalta äidinkielen ja S2 -opettajien osaamisen varmistamiseksi ja kehittämiseksi heillä järjestettiin koulutus keväällä 2024.

Espoon lukioissa äidinkielenään jotain muuta kuin suomea tai ruotsia (=vieraskielinen) puhuu 13,1 (v.2023=12,2 % opiskelijoista (885 opiskelijaa). Lukioissa puhutaan äidinkielenä 85 eri kieltä, joista suurin vieraskielisten ryhmä on venäjä (134 opiskelijaa) (4.11.2024). Suomi toisena kielenä opiskelijoita on suomenkielisessä lukiokoulutuksessa n. 10 % opiskelijoista.

## 2.2 LUKIOKOULUTUKSEN VISIO

Lukiokoulutuksen visio ja missio vuosille 2023–25 laadittiin yhdessä rehtoreiden kanssa alkuvuonna 2022 KOTO-tarinan pohjalta (Kuva 1).

Lukiokoulutuksen tavoitteena Espoossa on laajassa yhteistyössä varmistaa nuortemme hyvinvointi ja laadukkaan oppimisen edellytykset kestävästi nyt ja tulevaisuudessa: *“Rakennamme yhdessä siltaa nuorten tulevaisuuteen”*. Yhteisöllisyyttä ja yhteistä tavoitetta vahvistetaan lukiokoulutuksen markkinoinnissa ja viestinnässä (kts. luku 5), mm. sloganille ”Meidän lukio”. Ydintehtävät ovat viraston diaesityksessä näkyvillä useissa yhteistyöpalaverissa.

Alla on esitetty Espoon lukiokoulutuksen ydintehtävät ja tavoitteet oppimisen, hyvinvoinnin ja kotouttamisen teemojen alla. Näiden tavoitteiden toteutumista kuntatasolla seurataan ja raportoidaan tulosityksikön tuloskorttien avulla ja kyselyiden (mm. PKS-kysely) avulla. Lukiot asettavat näiden pohjalta omat lukiokohtaiset tavoitteensa lukuvuosisuunnitelmaan.

**1. Oppiminen**

Espoon lukioissa opiskelu on monipuolista, mielekästä ja motivoivaa. Opetus ja oppimisympäristöt ovat laadukkaita ja kestäväää tulevaisuutta edistäviä. Huomioimme opintojen suunnittelussa opiskelijoiden erilaiset tarpeet sekä heidän jatko-opintotavoitteensa. Opiskelijoiden opiskeluvaihtoehtoja ja akateemista kielitaitoa vahvistetaan oikea-aikaisella palautteella, ohjauksella ja tuella.

**2. Hyvinvointi**

Lukioissamme opiskelijat kehittävät koulua yhdessä henkilökunnan kanssa. Kohdatuksi ja kuulluksi tuleminen, turvallisuudentunne, kokemus yhteisöön kuulumisesta sekä yhdessä tekeminen lisäävät koko yhteisön hyvinvointia ja tukevat oppimista sekä kestäväää tulevaisuutta. Vahvistamme opiskelijoidemme uskoa omaan kykyihinsä, jatko-opintomahdollisuuksiinsa ja valoisiin tulevaisuudennäkymiin.

**3. Kotouttaminen**

Espoon lukiot ovat monikulttuurisia yhteisöjä, joihin kaikkien on helppo kuulua. Edistämme yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja sosiaalista kestäväää tulevaisuutta kaikessa toiminnassamme. Vahvistamme eri kieli- ja kulttuuritaustaisten opiskelijoiden monipuolista kielellistä osaamista ja opiskelutaitoja.

**ESPOON LUKIOT**

Kuva 1. Espoon lukiokoulutuksen ydintehtävät.

## 2.3 PÄÄKAUPUNKISEUDUN OPISKELIJAKYSELY 2024

Marraskuussa 2024 järjestettiin pääkaupunkiseudun 2. vuosikurssin lukiolaisille yhteinen PKS-kysely, joka on toteutettu vuodesta 2019 lähtien. Kyselyyn vastasi 1496 Espoon 2. vuosikurssin opiskelijaa kaikista suomenkielisistä lukioista. Pääkaupunkitasolla kyselyyn vastasi 6030 opiskelijaa. (Helsinki n=3827, Vantaa n=521, Kauniainen n=186).

PKS-kyselyn tuloksia hyödynnetään tuloskorteissa mittareina niin kaupunkitasoisesti seurattavien kuin myös tulosyksikön omien tavoitteiden osalta. Kyselyn avulla toisen asteen palvelualue sekä lukiot saavat tärkeää tietoa johdon tueksi muun muassa siitä, miten Espoona toteutuu lukiokoulutuksen toiminnassa.

Kysely koostui kuudesta osiosta (lukioyhteisö, opiskeluympäristö, opetus ja toimintakulttuuri, oma oppiminen, ohjaus ja oppimisen tuki ja oppimisen ja osaamisen arviointi). Osiot poikkeavat hieman edellisen vuoden osioista. Tuloksia vertailtiin muiden pääkaupunkiseudun kuntien tuloksiin sekä edellisen vuoden tuloksiin. Arvosana-asteikko kyselyssä oli 1–4, jossa 4 on paras (täysin samaa mieltä) ja 1 huonoin (täysin eri mieltä). Tuloksissa on mukana Mattlidens gymnasiumin tulokset (n=92).

Osa kyselyn kysymyksistä on muuttunut ja niitä on järjestelty eri tavalla edellisiin vuosiin verrattuna. Niinpä kyselyn osioiden keskiarvojen vertaaminen edellisten vuosien tuloksiin ei onnistu. Yksittäisten kysymysten kohdalla vertailu on kuitenkin mahdollista.

### Lukioyhteisö

Tässä osiossa kartoitetaan opiskeluyhteisön sosiaalisia tasoja opiskelijan kokemana. Kaikkien vastausten keskiarvo oli 3,3, mikä on korkea tulos, mutta hieman vertailukuntien keskiarvon alapuolella (Kuva 2). Tämän osion kysymyksiä käytetään kouluterveyskyselyn ohella mittareina, kun seurataan opiskelijan hyvinvointia sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemusta. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemukset ovat vastausten perusteella vahvistuneet koronaa edeltävää aikaa positiivisemmiksi.

Vastausten keskiarvot ovat korkeita ja hyvin lähellä muiden kuntien vastausten keskiarvoa. Espoon edellisten vuosien tuloksiin verrattuna vastausten keskiarvo on kasvanut hieman, lukuun ottamatta väitettä "Voin halutessani vaikuttaa lukioni asioihin", jonka vastauskeskiarvo laski hieman (Kuva 3). Kahden kysymyksen kysymysmuoto muuttui edellisen vuoden kyselyyn verrattuna. Kysymykset "Minut hyväksytään lukiossa sellaisena kuin olen" ja "Tiedän miten toimia, jos havaitsen tai koen epäasiallista käytöstä, kuten kiusaamista" saivat korkean vastauskeskiarvon (3,5).

Lukioissa on kuitenkin pieni osuus opiskelijoita, jotka olivat väitteiden kanssa joko täysin tai osittain eri mieltä.

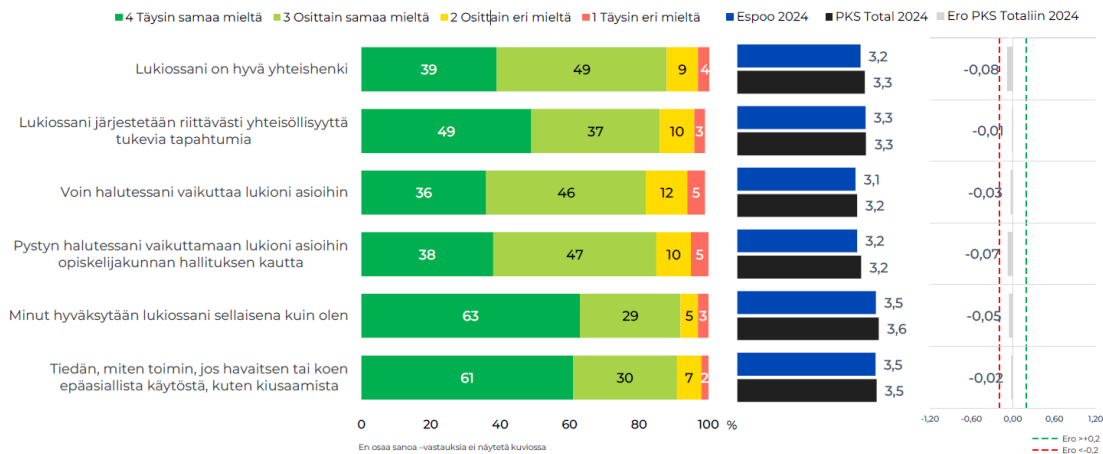


# 1. Lukioyhteisö

Espoo 2024

Kaikki vastanneet

Osa-alueen indeksi  
Espoo 2024:  
**3,31**

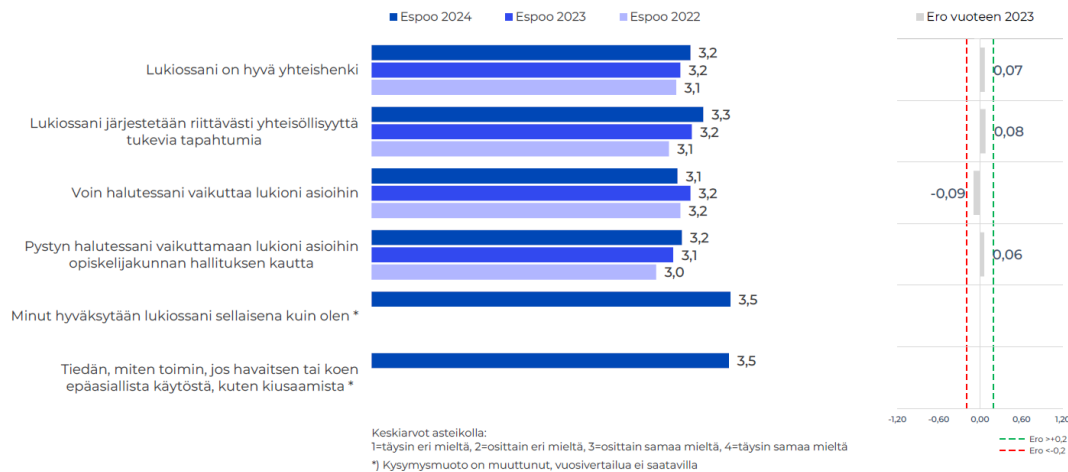


**Kuva 2.** Osa-alueen Lukioyhteisö Espoon lukioiden keskiarvot verrattuna muihin kuntiin (Helsinki, Kauniainen ja Vantaa).

# 1. Lukioyhteisö

Espoo 2022-2024

Kaikki vastanneet



**Kuva 3.** Lukioyhteisöön liittyvien kysymysten Espoon lukioiden keskiarvot verrattuna edellisten vuosien keskiarvoihin.

## Opiskeluympäristö

Opiskeluympäristö-osiossa tarkastellaan nuorten kokemuksia opiskeluympäristöstä ja erilaisista yhteistyömuodoista. Espoon keskiarvo (3,14) on hieman korkeampi kuin vertailukunnissa (Kuva 4). Espoon lukiolaiset pitivät lukioiden tiloja monipuolisina ja viihtyisinä. Näiden kysymysten tulokset paranivat edellisiin vuosiin verrattuna (Kuva 5). Vastauksissa oli kuitenkin hajontaa lukioiden välillä. Tulokseen on vaikuttanut Matinkylän lukion siirtyminen uusiin tiloihin.

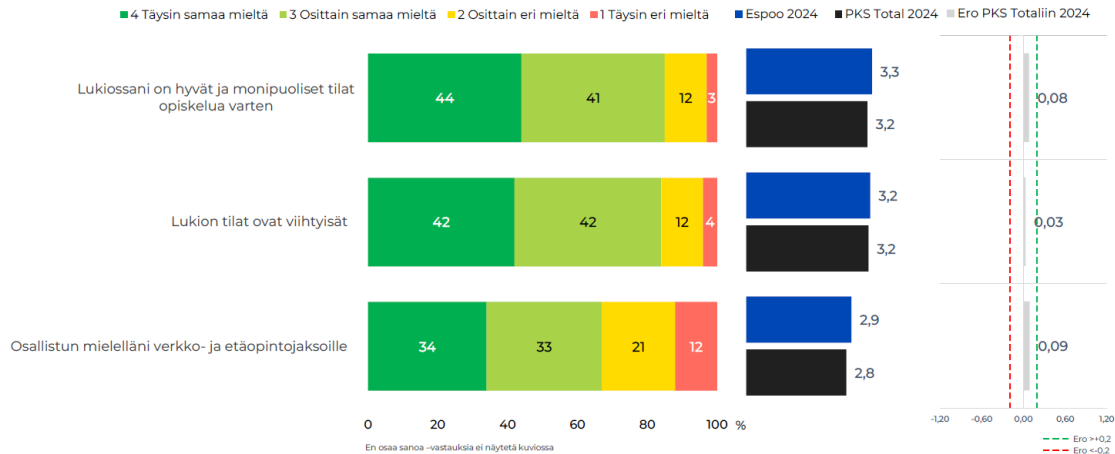
Uutena kysymyksenä mukana oli väite: "Osallistun mielelläni verkko- ja etäopintojaksoille". Noin kolmannes opiskelijoita suhtautui väitteeseen kielteisesti ja kaksi kolmannesta myönteisesti.

## 2. Opiskeluympäristö

Espoo 2024

Kaikki vastanneet

Osa-alueen indeksi  
Espoo 2024:  
**3,14**

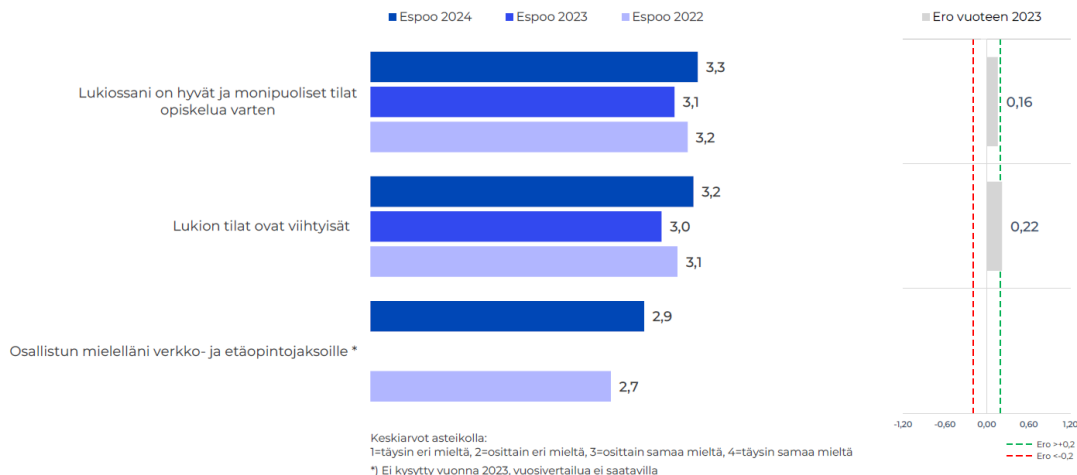


Kuva 4. Osa-alueen opiskeluympäristö Espoon lukioiden keskiarvot verrattuna muihin kuntiin (Helsinki, Kauniainen ja Vantaa).

## 2. Opiskeluympäristö

Espoo 2022-2024

Kaikki vastanneet



Kuva 5. Osa-alueen opiskeluympäristö Espoon lukioiden keskiarvojen vertailu edellisten vuosien tuloksiin.

## Opetus ja toimintakulttuuri

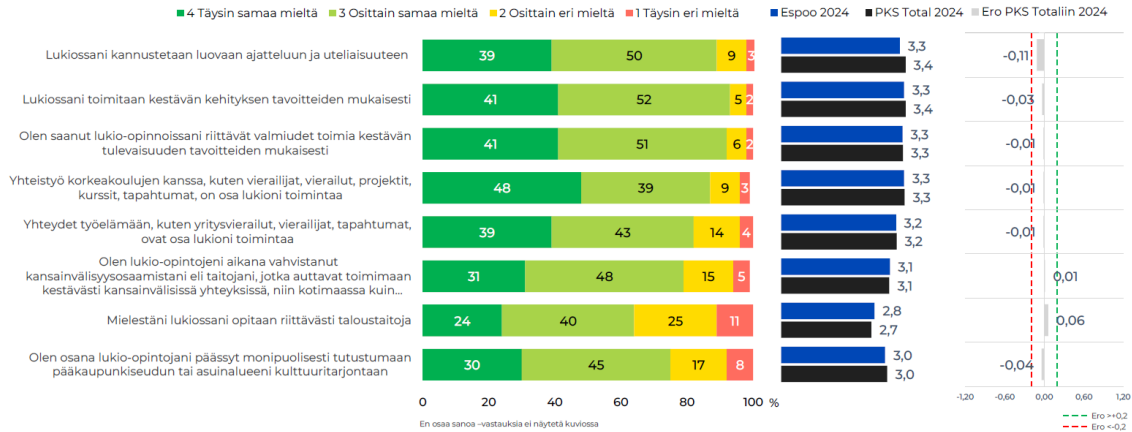
Osiossa tarkastellaan oppimisen tapoihin ja sisältöihin sekä lukion toimintakulttuuriin liittyviä kysymyksiä. Tämä osio on uusi, mutta osa siinä olevista kysymyksistä on aikaisemmin ollut osana muita osioita.

Espoon opetukseen liittyvien vastausten keskiarvo on 3,14, mikä on korkea tulos. Merkittäviä eroja muun pääkaupunkiseudun tuloksiin ei ole (Kuva 6). Väitteen “Yhteistyö korkeakoulujen kanssa, kuten vierailijat, vierailut, projektit, kurssit, tapahtumat, on osa lukion toimintaa” tulos nousi 0,21 yksikköä edelliseen vuoteen verrattuna (Kuva 7).

### 3. Opetus ja toimintakulttuuri

Espoo 2024

Kaikki vastanneet

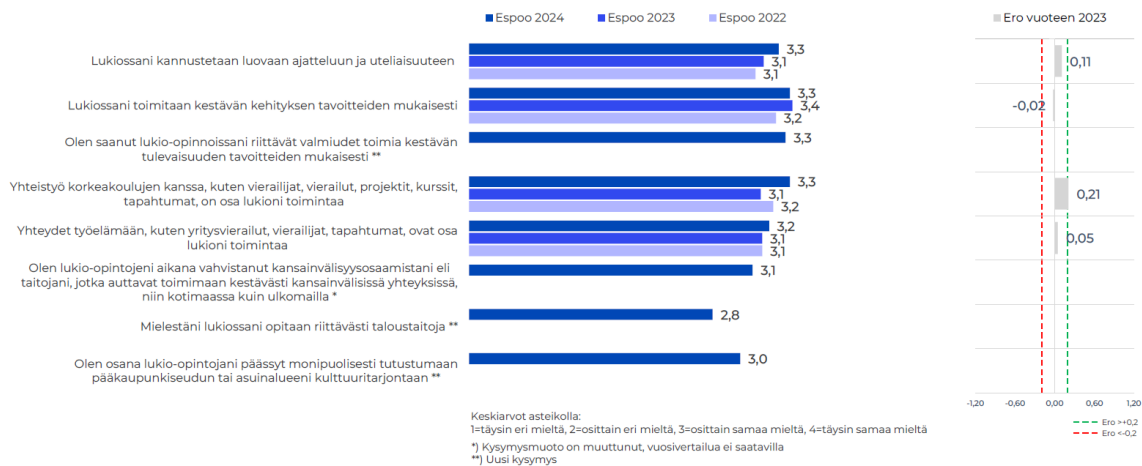


Kuva 6. Osa-alueen opetus ja toimintakulttuuri Espoon lukioden vastausten keskiarvo ja sen vertailu pääkaupunkiseudun tuloksiin.

### 3. Opetus ja toimintakulttuuri

Espoo 2022-2024

Kaikki vastanneet



Kuva 7. Opetus ja toimintakulttuuri osion Espoon lukioden keskiarvojen vertailu edellisten vuosien tuloksiin.

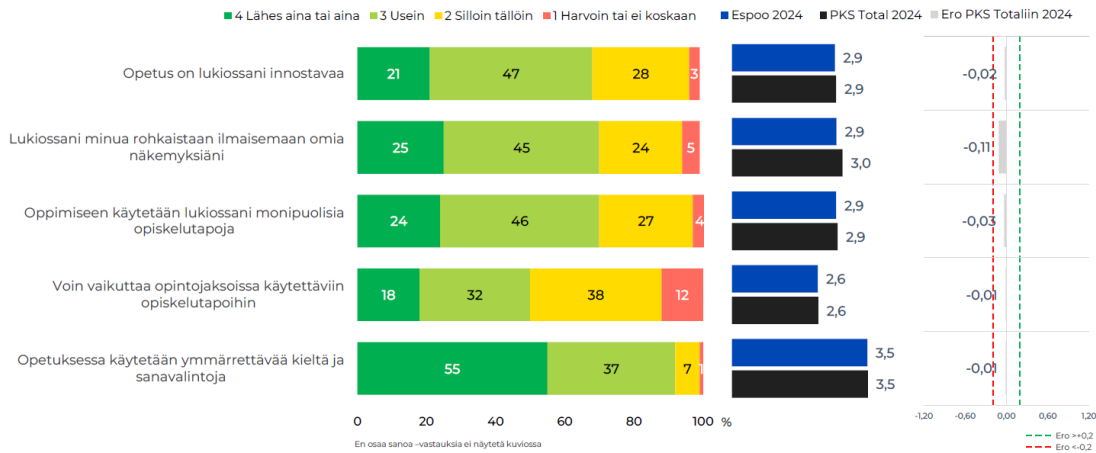
Toimintakulttuuriin liittyvien kysymysten vastausten keskiarvo oli 2,94. Tuloksissa ei ollut merkittäviä eroja muun pääkaupunkiseudun vastauksiin verrattuna (Kuva 8). Väitteen “Voin vaikuttaa opintojaksoissa käytettäviin opiskelutapoihin” vastaukset ovat muita kysymyksiä kielteisempiä, mutta linjassa muiden kuntien vastausten kanssa.

### 3. Opetus ja toimintakulttuuri

Espoo 2024

Kaikki vastanneet

Osa-alueen indeksi  
Espoo 2024:  
**2,94**



**Kuva 8.** Toimintakulttuuriin liittyvien kysymysten Espoon lukioden vastausten keskiarvot verrattuna muihin pääkaupunkiseudun kuntiin.

### Oma oppiminen

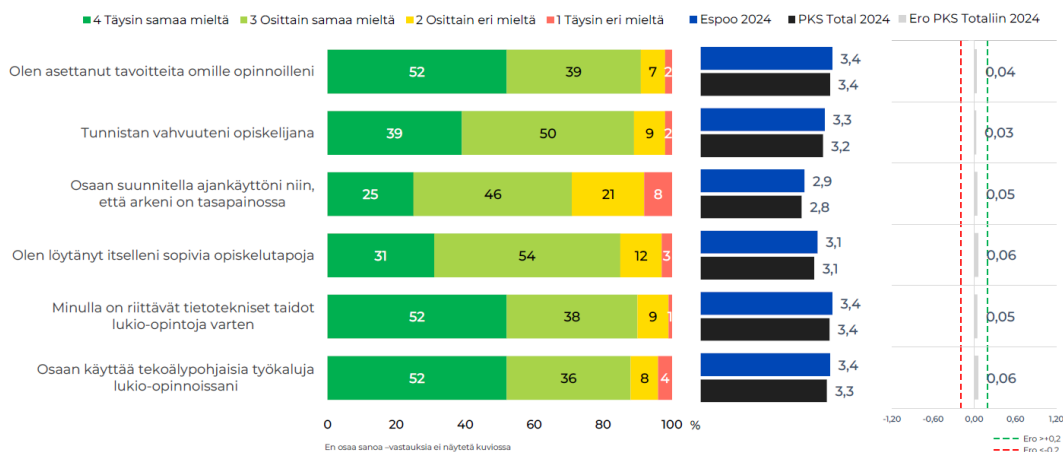
Osiossa tarkastellaan opiskelijan oppimiseen liittyviä taitoja. Osiossa Espoon tulokset ovat hieman korkeammat kuin vertailukunnilla (Kuva 9). Ero ei ole kuitenkaan merkittävä. Suurimmaksi haasteeksi oppimisen kannalta opiskelijat kokevat kyselyn perusteella edellisten vuosien tapaan ajanhallinnan (Kuva 10).

### 4. Oma oppiminen

Espoo 2024

Kaikki vastanneet

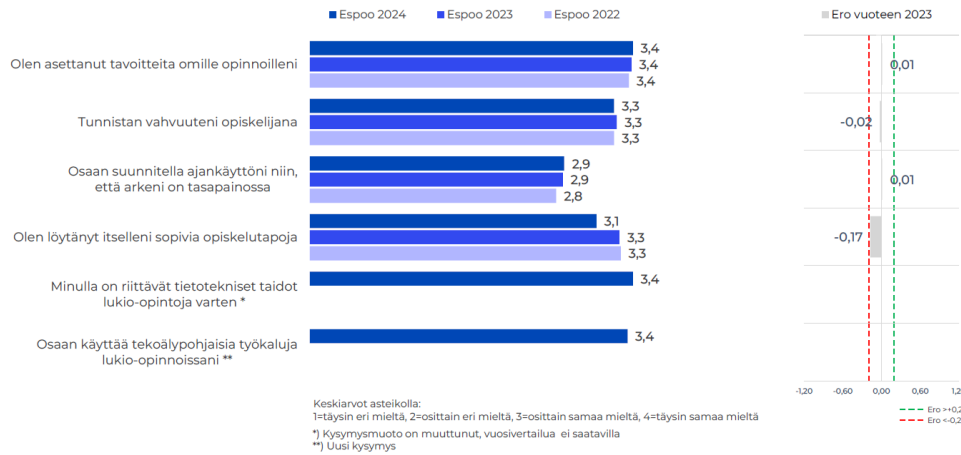
Osa-alueen indeksi  
Espoo 2024:  
**3,24**



**Kuva 9.** Osa-alueen Oma oppiminen Espoon lukioden keskiarvot verrattuna muihin pääkaupunkiseudun kuntiin.

## 4. Oma oppiminen

Espoo 2022-2024  
Kaikki vastanneet



Kuva 10. Osa-alueen Oma oppiminen Espoon lukioden keskiarvot verrattuna edellisiin vuosiin.

## Ohjaus ja oppimisen tuki

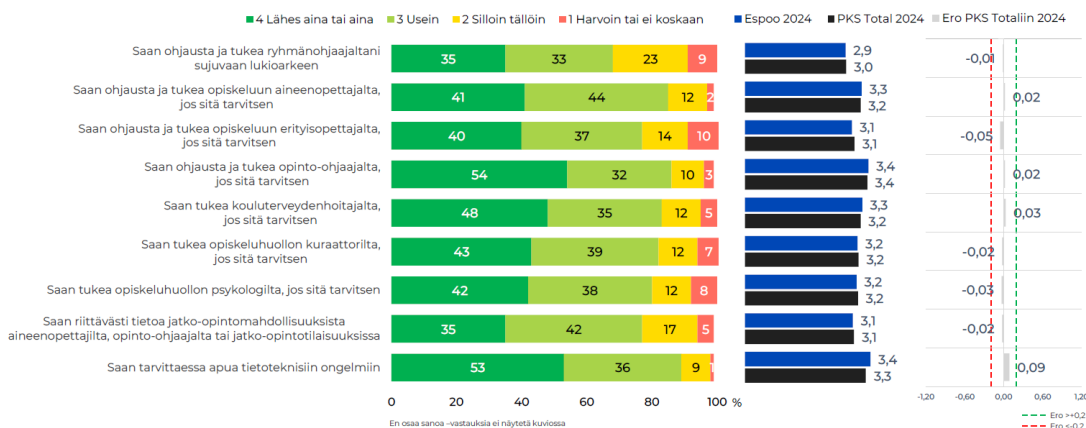
Ohjaus ja oppimisen tuki -osiossa kysyttiin opiskelijoiden näkemyksiä ohjaukseen ja oppimisen tukeen liittyen. Espoon keskiarvo osiosta oli 3,19, mikä on lähes sama vertailukuntien kanssa (Kuva 11). Myöskään yksittäisissä kysymyksissä ei ollut merkittäviä eroja.

Korkeimmat tulokset (3,4) saatiin väitteisiin ”Saan ohjausta ja tukea opiskeluun opinto-ohjaajalta, jos sitä tarvitsen” sekä ”Saan tarvittaessa apua tietoteknisiin ongelmiin”. Heikoin tulos saatiin väitteeseen ” Saan ohjausta ja tukea ryhmänohjaajaltani sujuvaan lukioarkeen”, jossa keskiarvo oli 2,9. Tässäkin tulos on kuitenkin linjassa vertailukuntien kanssa.

## 5. Ohjaus ja oppimisen tuki

Espoo 2024  
Kaikki vastanneet

Osa-alueen indeksi  
Espoo 2024:  
3,19



Kuva 11. Osa-alueen ohjaus ja oppimisen tuki Espoon lukioden keskiarvot verrattuna muihin pääkaupunkiseudun kuntiin.

## Oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppimisen ja osaamisen arviointi -osiossa tarkastellaan lukioiden arviointikäytänteitä. Vastausten keskiarvot eivät poikkea merkittävästi muun pääkaupunkiseudun tuloksista (Kuva 12).

52 % vastaasi lähes aina tai usein uutena kysymyksenä mukana olleeseen väitteeseen "Lukiossani kierretään arviointikriteereitä ja saadaan parempia arvosanoja hyödyntämällä luvatta tekoälytyökaluja". Generatiivisen tekoälyn käyttö on yleistynyt vuoden 2024 aikana eikä sen havaitsemiseen ole luotettavia menetelmiä, jos arviointitilannetta ei kontrolloida rajoittamalla verkon tai tietotekniikan käyttöä.

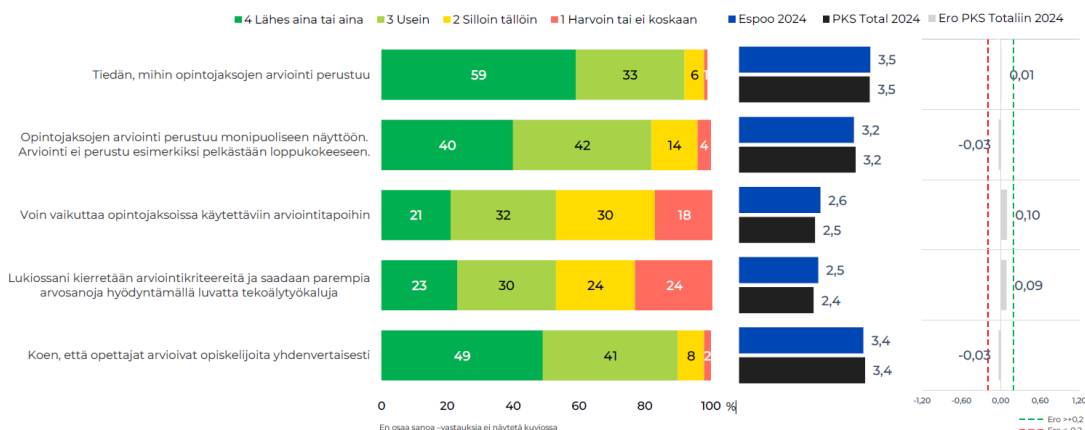
### 6. Oppimisen ja osaamisen arviointi

Espoo 2024

Kaikki vastanneet

Osa-alueen indeksi  
Espoo 2024:  
3,05

research and  
iRo  
learning



**Kuva 12.** Osa-alueen oppimisen ja osaamisen arviointi Espoon lukioiden vastausten keskiarvot ja niiden vertailu muiden pääkaupunkiseudun kuntien keskiarvoihin.

## 2.4 MUUT KYSELYT

### Huoltajakysely

Loppusyksystä 2024 toteutettiin huoltajakysely toisen vuoden lukiolaisten huoltajille samaan aikaan kuin PKS-kyselyyn.

Espoossa huoltajakyselyyn tuli vastauksia (461) kaikista lukioista. Valtaosa vastaajista oli sitä mieltä, että huoltajat ovat saaneet riittävästi tietoa huollettavan lukio-opinnoista (täysin samaa mieltä 42 % ja osittain samaa mieltä 41 %).

Kyselyssä 46 % huoltajista oli täysin samaa mieltä siitä, että huollettava on saanut riittävästi tukea ja ohjausta opintoihinsa (opinto-ohjaus, ryhmäohjaus, ainekohtainen tuki).

Vastaajista 19 % oli täysin samaa mieltä siitä, että he ovat voineet huoltajana vaikuttaa huollettavansa lukio-opintoihin. 36 % oli osittain samaa mieltä ja 21 % ei osannut sanoa.

Yli 66 % huoltajista koki, että huollettava lähtee mielellään lukioon. Täysin eri mieltä oli 3,7 %.

Avovastauksissa huoltajilta saatiin positiivista palautetta mm. lukioden myönteisestä ja turvallisesta ilmapiiristä, jonka koettiin olevan positiivista, kannustavaa ja innostavaa.

Huoltajat arvostavat opettajien ammattitaitoa ja sitoutumista sekä koulujen yhteisöllisyyttä ja yhdessä tekemistä, mikä näkyy sekä koulun arjessa että juhlissa. Tämän koettiin luovan positiivista ja kannustavaa oppimisympäristöä.

Useat huoltajat kiittivät myös kouluruoan ravitsevuutta. Tämä koettiin tärkeäksi opiskelijoiden jaksamisen kannalta.

Palautteessa nousi esiin digitaaliset oppimateriaalit, jotka koetaan raskaiksi: monet huoltajat toivoivat perinteisten oppikirjojen palauttamista. Huoltajien avovastauksista nousi myös toive aktiivisemmasta yhteydenpidosta ja tiedottamisesta lukion suunnalta, erityisesti arvosanojen seuraamista toivottiin. Myös opintojaksovalinnat, lukujärjestyksen rakentaminen, sairauspoissaolojen vaikutus opintoihin sekä poissaolokäytänteet nousivat vastauksissa esiin. Jotkut olivat tyytymättömiä tukitoimien riittävyteen.

## **Opettajakysely**

Espoon lukiokoulutuksessa teetettiin ensimmäistä kertaa tulosityksikkötasoinen opettajille suunnattu kysely marraskuussa 2024. Kysely laadittiin Laadukas lukiokoulutus -hankkeen yhteydessä. Pyrkimyksenä oli laatia kysely, joka nostaa esiin opettajien huomioita omasta käytännön työstään muita henkilöstölle suunnattuja kyselyitä selvemmin. Kysymysten ja rakenteen suunnitteluun osallistui asiantuntijoita tulosityksikön hallinnosta sekä opettaja ja rehtoreita lukioista. Kyselyn aihealueiksi valikoituivat esimerkiksi arkiset opetustilanteet, oppimisympäristöihin liittyvät kysymykset, lukioden viestintä ja opettajien lisäkoulutustarve.

Kyselyyn vastasi 248 opettajaa (mukana myös Matllidens Gymnasium). Vastajat jakautuivat melko tasaisesti eri lukioden kesken. Vastausten koonti teetettiin ulkopuolisella yrityksellä. Jokainen lukio sai tuloksista omaa oppilaitosta koskevan raportin ja lisäksi teetettiin yksi koko lukiokoulutusta koskeva raportti.

Opettajakyselyn tulokset osoittavat, että Espoon kymmenen suomenkielistä lukiota eroavat toisistaan jonkin verran esimerkiksi sen suhteen, millaista opetustyön arki opettajien arvion mukaan oppilaitoksessa on. Yhteisiä kehittämistoiveita opettajilla on esimerkiksi laitteisiin ja niiden toimintaan sekä koulutustarpeisiin liittyen. Tekoälyn käyttöön ja hyödyntämiseen liittyvä koulutustarve on ilmeinen. Vieraskielisten nuorten tukemiseen kaivataan niin ikään lisää osaamista.

Seuraava kysely pidetään syksyllä 2025. Jatkossa opettajakysely teetetään vuorovuosin Kunta10-kyselyn kanssa.

## **2.6 KANSAINVÄLISYYS**

Oppimäärän mukainen opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Kansainvälisyys- ja globaalikasvatussuunnitelma toimii perustana lukioiden kansainvälisyystoiminnalle, joka kuvataan lukioiden lukuvuosisuunnitelmissa. Jokaisessa Espoon lukiossa on opintojaksoja, joihin sisältyy kansainvälisyyttä. Lukioilla on sisar-, ystävyys- ja/tai kummikouluja (mm. Kryvyi Rih’issä) ja yhteistyötä Shanghain kanssa. Tämän lisäksi lukioilla on laajoja omia yhteistyöverkostoja ympäri maailmaa. Opiskelijoita tulee ja lähtee vuosittain vaihtoon. Opettajien job shadowing on tyypillinen opettajien liikkuvuuden toimintatapa.

Ulkopuolisella rahoituksella järjestettävä kansainvälisyystoiminta koostuu pääsääntöisesti Erasmus-rahoituksista, OPH:n kansainvälisyysrahoituksista ja Nordplussan rahoittamista hankkeista ja projekteista. Espooseen tulee runsaasti vierailijoita tutustumaan korkealaatuiseen koulutukseen ja Espoosta lähtee runsaasti niin opiskelijoita kuin opettajiakin Suomen rajojen ulkopuolelle vierailuille. Kotikansainvälisyys ja vihreä liikkuminen ovat osa kestäväns tulevaisuuden mukaista toimintaa.

Vuoden 2024 aikana KOTOn ja esikunnan suunnittelijat ovat kiertäneet Espoon lukioita läpi ja keskustelleet kansainvälisyydestä vastaavien henkilöiden kanssa lukion kv-toiminnasta sekä tarpeista ja toiveista siihen liittyen. Samalla on esitelty Essissä olevaa kattavaa kv-materiaalipakettia ja muistutettu tilastoinnin merkityksestä.

Syksyllä 2024 lukiokoulutuksen johtoryhmän jäseniä vieraili Shanghaissa.

Lukioiden välille on rakennettu verkostoa Ukrainayhteistyön vahvistamiseksi. Avustuskuljetukset ovat puhuttaneet paljon.

PKS-kysely: Olen lukio-opintojeni aikana vahvistanut kansainvälisyysosaamistani eli taitojani, jotka auttavat toimimaan kestävästi kansainvälisissä yhteyksissä, niin kotimaassa kuin ulkomailla. (3,1) (v. 2023=3,4). Kysymys ei ole täysin verrattavissa edelliseen vuoteen, sillä kysymyksen sanamuoto on muuttunut kyselyn päivittämisen yhteydessä. Aikaisemmin kysyttiin mahdollisuudesta osallistua kansainväliseen toimintaan lukio-opintojen aikana.

## **2.7 KESTÄVÄ KEHITYS**

Sosiaalisesti, ekologisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävä kehitys on sekä kasvatuksen päämäärä että kaikkea toimintaa ohjaava periaate. Lisäämme osaamista YK:n kestävän kehityksen SDG-tavoitteista (Sustainable Development Goals) ja kestävydestä konkreettisella tasolla. Kestävä kehitys on osana oppimispolkua alusta loppuun; tarjoamme ikätasoon liittyvää opetusta kestävästä kehityksestä siten, että kaikki oppijat saavat kestäväns kehityksen edistämiseen tarvittavat tiedot ja taidot. Ideoimme lasten ja nuorten kanssa uusia tapoja toteuttaa kestäväns toimintaa. Lapset ja nuoret oppivat tekemään tietoisia valintoja kestäväns kehityksen näkökulmasta. Tarjoamme heille mahdollisuuden hyvään luontosuhteeseen ja ympäristötaitojen kehittämiseen. Arjen valinnoilla, lähellä olevilla palveluilla ja toiminnoilla pienennämme yhdessä espoolaisten ekologista jalanjälkeä ja teemme ilmastotyötä edelläkävijäkaupunkina.

Kestäväns kehityksen kasvatuksen toimenpidesuunnitelmassa vuosille 2022–2026 kuvataan kestäväns kehityksen kasvatusta koskevat Espoon lukiokoulutusta ohjaavat kirjaukset, arvioidaan nykytila lukiokyselyn avulla sekä arviointityökalua hyödyntäen, tunnistetaan kehittämistarpeet vuosille 2022–2026, asetetaan niille tavoitteet ja kirjataan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi sekä laaditaan toimenpidesuunnitelma sille, miten toteutetaan ja edistetään kestäväns kehityksen kasvatusta Espoon suomenkielisessä lukiokoulutuksessa.

PKS-kyselyssä kysytään nuorten näkemystä lukionsa toiminnasta kestäväns kehityksen arvojen mukaisesti. Espoon keskiarvo oli 3,3 (v. 2023 3,4; v. 2022: 3,2). Kaikkien PKS-kuntien keskiarvo oli 3,4.



Vuonna 2024 esiteltiin Espoon lukioille ja lukion luonnontieteen ja matematiikan kehittämisverkostolle (LUKEMA) Otaniemen lukiossa toteutettua toisen asteen ilmasto- ja kestävyyskasvatushanketta. Hankkeeseen liittyvät tilat Mummola (lukion luokka, jossa yhdistetään ihmisten hyvinvointia lisääviä asioita ja kiertotaloutta) sekä Hiljanen Tila (vetäytymispaikka esim. aistiyliherkille) aukesivat Otaniemessä. Ne ovat saaneet opiskelijoilta positiivisen vastaanoton. Hankkeen tulosten juurruttaminen osaksi Otaniemen lukion arkea jatkuu. Tapa katsoa kestävyyskasvatusta yli oppiainerajojen sisältölähtöisesti saadaan toivottavasti tulevaisuudessa osaksi koko Espoon suomenkielisen lukiokoulutuksen toimintaa.

## 2.8 HANKKEET

Suurin vuonna 2024 käynnissä ollut hanke oli *Kaikki mukana – tuki ja ohjaus Espoon lukioissa*, jonka tavoitteena on vahvistaa aineenopettajien oppitunneilla annettavaa pedagogista tukea, lisätä yhteisopettajuutta ja moniammatillista työparityöskentelyä sekä kohdistaa tukea sitä tarvitseville. Hankkeen valtionavustus on 190 000 euroa, ja hanke jatkuu kesään 2025 asti.

Yhteisöllisen opiskeluhuoltohankkeen rahoituksella viidessä lukiossa toimivat yhteisöohjaajat lukuvuonna 2024–2025. Yhteisöohjaajien tärkeimmät tehtävät ovat olleet lukion yhteisöllisen toimintakulttuurin vahvistaminen, opiskelijoiden osallisuuden lisääminen sekä erilaisten kerhojen, tapahtumien ja välituntitoiminnan suunnittelu ja järjestäminen. Yhteisöohjaajien palkkaamisen käytettävä hankerahoitus loppuu kesällä 2025.

Lukiokoulutus sai OKM:n Laatu- ja saavutettavuusohjelman toimeenpanoon 580 000 euroa valtionavustusta vuosille 2023–2024. *Laadukas lukiokoulutus – silta nuorten tulevaisuuteen* -hankkeessa luotiin Espoon lukiokoulutuksen laatukäsikirja sekä toteutettiin lukuisia kokeiluja, joissa luotiin laadukkaita käytänteitä sekä jaettiin osaamista lukioden välillä. Myös lukiopajatoiminta käynnistettiin tässä hankkeessa.

Espoon lukiokoulutus on mukana keväällä 2023 alkaneessa *Pelillisyyttä lukioon* -hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on lukiokoulutuksen oppimisympäristöjen kehittäminen pelillisiä elementtejä hyödyntämällä, opiskelijoiden tulevaisuustaitojen vahvistaminen ja opiskelumenetelmien rikastaminen pelillisyyden, pelilukutaidon ja pelinkehityksen avulla sekä pelillisyyttä, pelinlukutaitoa ja pelinkehitystä tukevien materiaalien ja opintokokonaisuuksien tuottaminen osaksi lukion digitaalisten taitojen oppimisen polkua. Hanke toteutetaan yhteistyössä Helsingin yliopiston koordinoiman Innokas-verkoston, Kuopion kaupungin ja e-norssiverkoston kanssa. Hanke sai Opetushallituksen Innovatiiviset oppimisympäristöt -rahoitusta yhteensä 148 050 €, josta Espoon osuus on 84 800 €. Hanke jatkuu vuoteen 2025 saakka.

Lisäksi vuonna 2024 on ollut käynnissä useita kansainvälisen yhteistyön hankkeita sekä lukioden omia Erasmus-hankkeita.

### 3. LUKIOKOULUTUKSEN TILASTOT JA TUNNUSLUVUT

#### 3.1 LUKIOON HAKEMINEN JA LUKIOIHIN VALITUT UUDET OPISKELIJAT

Kevään 2024 yhteishaussa ensisijaisten hakijoiden määrä nousi merkittävästi. Espoon kaupungin suomenkielisiin lukioihin oli yhteensä 2615 ensisijaista hakijaa (2023: 2353, 2022: 2353, 2021: 2260, 2020: 2170). Suhteellinen ensisijaisten hakijamäärä (1,23) aloituspaikkoihin nähden nousi ennätystasolle (2023: 1,11; 2022: 1,13; 2021: 1,14). (Taulukko 1).

**Taulukko 1.** Aloituspaikat ja ensisijaiset hakijat Espoon kaupungin lukioihin 2023 ja 2024.

<i>Espoon kaupungin suomenkieliset lukiot</i>	Aloituspaikat 2023	Hakeneet 2023	Aloituspaikat 2024	Hakeneet 2024	Muutos hakijoissa 2023->2024	Muutos hakijoissa >2024, %	Ensisijaiset hakijat/ aloituspaikat 2023	Ensisijaiset hakijat/ aloituspaikat 2024
<b>suom. kiel. yhteensä</b>	<b>2118</b>	<b>2353</b>	<b>2123</b>	<b>2615</b>	<b>262</b>	<b>11,1 %</b>	<b>1,11</b>	<b>1,23</b>
<b>Espoon yhteislyseo</b>	<b>250</b>	<b>186</b>	<b>225</b>	<b>180</b>	<b>-6</b>	<b>-3,2 %</b>	<b>0,74</b>	<b>0,80</b>
<b>Espoonlahden lukio</b>	<b>210</b>	<b>148</b>	<b>200</b>	<b>205</b>	<b>57</b>	<b>38,5 %</b>	<b>0,70</b>	<b>1,03</b>
<b>Etelä-Tapiolan lukio</b>	<b>185</b>	<b>194</b>	<b>185</b>	<b>262</b>	<b>68</b>	<b>35,1 %</b>	<b>1,05</b>	<b>1,42</b>
yleislinja	135	114	135	151	37	32,5 %	0,84	1,12
IB-linja	50	80	50	111	31	38,8 %	1,60	2,22
<b>Haukilahden lukio</b>	<b>195</b>	<b>276</b>	<b>195</b>	<b>274</b>	<b>-2</b>	<b>-0,7 %</b>	<b>1,42</b>	<b>1,41</b>
yleislinja	135	142	125	136	-6	-4,2 %	1,05	1,09
urheilulinja	60	134	70	138	4	3,0 %	2,23	1,97
<b>Kuninkaantien lukio</b>	<b>205</b>	<b>209</b>	<b>184</b>	<b>242</b>	<b>33</b>	<b>15,8 %</b>	<b>1,02</b>	<b>1,32</b>
<b>Leppävaaran lukio</b>	<b>224</b>	<b>165</b>	<b>224</b>	<b>264</b>	<b>99</b>	<b>60,0 %</b>	<b>0,74</b>	<b>1,18</b>
yleislinja	164	103	154	169	66	64,1 %	0,63	1,10
urheilulinja	60	62	70	95	33	53,2 %	1,03	1,36
<b>Matinkylän lukio</b>	<b>160</b>	<b>271</b>	<b>230</b>	<b>339</b>	<b>68</b>	<b>25,1 %</b>	<b>1,69</b>	<b>1,47</b>
yleislinja	140	245	205	310	65	26,5 %	1,75	1,51
kuvataidelinja	20	26	25	29	3	11,5 %	1,30	1,16
<b>Otaniemen lukio</b>	<b>349</b>	<b>622</b>	<b>340</b>	<b>584</b>	<b>-38</b>	<b>-6,1 %</b>	<b>1,78</b>	<b>1,72</b>
yleislinja	252	361	243	381	20	5,5 %	1,43	1,57
matematiikka- ja luonnontiedelukio	72	220	72	165	-55	-25,0 %	3,06	2,29
teatterin ja median linja	25	41	25	38	-3	-7,3 %	1,64	1,52
<b>Tapiolan lukio</b>	<b>160</b>	<b>161</b>	<b>160</b>	<b>166</b>	<b>5</b>	<b>3,1 %</b>	<b>1,01</b>	<b>1,04</b>
yleislinja	130	124	130	138	14	11,3 %	0,95	1,06
musiikkilukio	30	37	30	28	-9	-24,3 %	1,23	0,93
<b>Viharlaakson lukio</b>	<b>180</b>	<b>121</b>	<b>180</b>	<b>99</b>	<b>-22</b>	<b>-18,2 %</b>	<b>0,67</b>	<b>0,55</b>
yleislinja	155	99	155	76	-23	-23,2 %	0,64	0,49
kuvataidelinja	25	22	25	23	1	4,5 %	0,88	0,92
<b>Mattlidens gymnasium</b>	<b>250</b>	<b>226</b>	<b>225</b>	<b>239</b>	<b>13</b>	<b>5,8 %</b>	<b>0,90</b>	<b>1,06</b>
allmänna undervisning	200	144	175	169	25	17,4 %	0,72	0,97
IB-linjien	50	82	50	70	-12	-14,6 %	1,64	1,40

Lähde: virkailija.opintopolku.fi / 20.3.2024 klo 13.15

Kevään 2024 yhteishaussa Espoon suomenkielisiin lukioiden kaikki aloituspaikat täytettiin ja lukioihin valittiin 2123 opiskelijaa (Taulukko 2). Aloituspaikkoja varattiin lukuvuodelle 2024–25 kasvun ja oppimisen lautakunnan päätöksen mukaisesti, 66,3 prosentille peruskoulun päättävästä ikäluokasta. Osuus on sama kuin edellisenä vuonna.

Lukioihin valituista opiskelijoista 79,1 % tuli Espoosta, 7,4 % Kirkkonummelta, 5,9 % Helsingistä, 2,5 % Kauniaisista, 0,6 % Vantaalta ja muualta Suomesta 4,5 %. Espoossa peruskoulun päättävistä opiskelijoista 45 % jatkoi lukio-opintoja Espoossa (Lähde: Vipunen 21.1.2024).

Keväällä 2024 alin lukioon vaadittava sisäänpääsykeskiarvo oli 7,67. Alimmat sisäänpääsykeskiarvot vaihtelevat vuosittain riippuen muun muassa ensisijaisten hakijoiden määrästä, aloituspaikkojen kokonaismäärästä, ulkopaikkakuntalaisten hakijoiden määrästä sekä perusopetuksen keskiarvojen keskiarvoista. Sisäänpääsykeskiarvot myös elävät varasijasijoittelun edetessä.

**Taulukko 2.** Suomenkielisten lukioiden aloituspaikat Espoossa ja Kauniaisissa, valituksi tulleet sekä alimmat keskiarvo-/pisterajat vuosina 2023 ja 2024.

Suomenkieliset lukiot (linja tai erityistehtävä)	Aloituspaikat 2024	Valitut 2024	Alin keskiarvo 2024	Alin keskiarvo 2023	Alin pistemäärä 2024	Alin pistemäärä 2023
Espoon yhteislyseo	225	225	7,83	7,50		
Espoonlahden lukio	200	200	8,33	8,17		
Etelä-Tapiolan lukio	135	135	8,92	8,83		
Etelä-Tapiolan lukio (IB-linja)	50	50	8,71	8,73		
Haukilahden lukio	125	125	9,00	9,00		
Haukilahden lukio (urheilulinja)	70	70			15,85	15,85
Kuninkaantien lukio	184	184	8,83	8,83		
Leppävaaran lukio	154	154	8,17	8,00		
Leppävaaran lukio (urheilulinja)	70	70			12,65	12,16
Matinkylän lukio	205	205	8,75	8,50		
Matinkylän lukio (kuvataidelinja)	25	25			11,99	13,16
Otaniemen lukio	243	243	9,42	9,25		
Otaniemen lukio (matematiikka-luonnontiedelukio)	72	72			16,75	17,97
Otaniemen lukio (teatterin ja median linja)	25	25			16,33	16,73
Tapiolan lukio	130	130	8,75	8,75		
Tapiolan lukio (musiikkilukio)	30	30			14,78	16,52
Viherlaakson lukio	155	155	7,67	7,45		
Viherlaakson lukio (kuvataidelinja)	25	25			13,35	12,26
<b>Espoon kaupungin suomenkielisiin lukioihin valitut yhteensä</b>	<b>2123</b>	<b>2123</b>				
Kauniaisten lukio	109	109	8,50	8,50		
Kauniaisten lukio (bisneslinja)	25		8,61	8,72		
<b>Espoon kaupungin ja Kauniaisten suomenkielisiin lukioihin valitut yhteensä</b>	<b>2257</b>	<b>2232</b>				

Lähde: Opintopolku 12.6.2024 klo 13.00 / ST

Vain osa niistä hakijoista, joilla on taulukossa mainittu keskiarvo on päässyt kyseiseen lukioon.

Linjojen pistemäärät eivät ole toisiinsa nähden suoraan vertailukelpoisia.

Lukiokoulutuksen suosio on Espoossa valtakunnallisesti katsoen korkea (Taulukko 3). Vuonna 2024 Espoon peruskoulujen päättävistä nuorista haki ensisijaisesti lukiokoulutukseen 76 % (2023: 70 %). Valtakunnallisesti lukiokoulutukseen ensisijaisesti hakevien osuus on 55 %. Lukiokoulutuksen vetovoima vaikuttaa luonnollisesti Espoon lukioiden sisäänpääsykeskiarvoihin. Lautakunnan päätöksellä Espoossa ei voi tulla hyväksytyksi lukioon alle 7,00 keskiarvolla.

**Taulukko 3.** Ensisijaisten hakijoiden kokonaismäärä ja lukiokoulutukseen hakevien osuus kuutoskaupungeissa kevään 2024 yhteishaussa.

Perusopetuksen järjestäjä	Ensisijaiset hakijat yht.	Ensisijaiset hakijat lukiokoulutukseen	Lukiokoulutukseen hakeneiden %-osuus
Espoon kaupunki	3156	2403	76 %
Helsingin kaupunki	3498	2268	65 %
Vantaan kaupunki	2637	1497	57 %
Turun kaupunki	1407	819	58 %
Tampereen kaupunki	2049	1260	61 %
Oulun kaupunki	2493	1443	58 %
Koko maa	58362	31818	55 %

Lähde: vipunen.fi. Peruskoulun 9-luokan päättäneet. Pohjakoulutuksen opetuskieli suomi tai englanti (ei ruotsi).

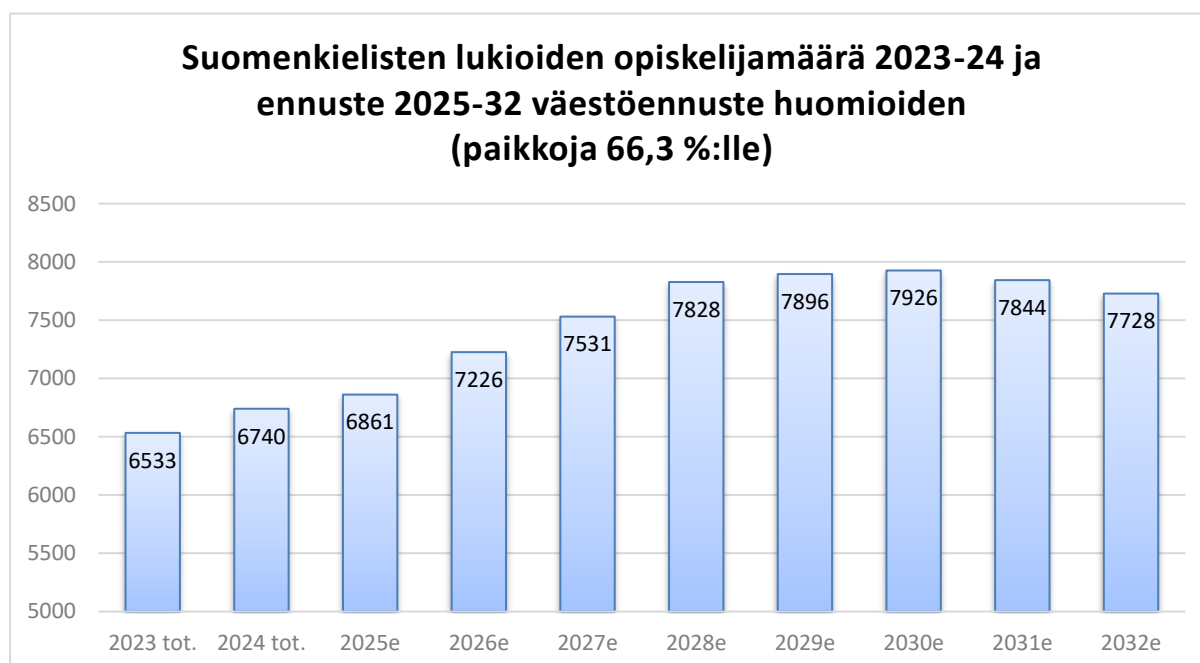
### 3.2 LUKIOIDEN OPISKELIJAMÄÄRÄT

Syyskuussa 2024 Espoon suomenkielisisä lukioissa oli 6740 opiskelijaa (Taulukko 4), kun vuotta aiemmin opiskelijamäärä oli 6533 ja kaksi vuotta aiemmin 6193. Lukion 4. vuoden opiskelijoiden määrä oli 507 (2023: 452, 2022: 432). Vieraskielisten opiskelijoiden osuus oli 13,1 % (2023: 12,2 %, 2022: 11,5 %).

**Taulukko 4.** Espoon kaupungin suomenkielisten lukioiden opiskelijat 20.9.2024.

Koulun nimi	1	2	3	4	Yht.
1. Espoon yhteislyseo	221	229	210	57	<b>717</b>
2. Espoonlahden lukio	204	199	207	51	<b>661</b>
3. Etelä-Tapiolan lukio	190	181	198	27	<b>596</b>
4. Haukilahden lukio	191	190	177	60	<b>618</b>
5. Kuninkaantien lukio	187	198	174	38	<b>597</b>
6. Leppävaaran lukio	228	213	168	55	<b>664</b>
7. Matinkylän lukio	233	157	148	46	<b>584</b>
8. Otaniemen lukio	340	355	417	71	<b>1183</b>
9. Tapiolan lukio	165	159	162	45	<b>531</b>
10. Viherlaakson lukio	184	179	169	57	<b>589</b>
Yht.	<b>2143</b>	<b>2060</b>	<b>2030</b>	<b>507</b>	<b>6740</b>

Opiskelijamäärän on ennustettu kasvavan, mikäli lukion aloituspaikkoja varataan jatkossakin vähintään 66,3 %:lle peruskoulun päättävästä ikäluokasta (Kuva 13).



**Kuva 13.** Espoon lukioiden opiskelijamääräennuste 2025–32. Ei sisällä ruotsinkielistä perusopetusta. // Tilastointipäivän 20.9.2024 opiskelijamäärät: Jaakko Turpeinen koto/kontu 4.10.2024, Auli Toivonen/Tilat Pa, Tieto- ja tutkimus väestöprojekti 2024–2033.

### 3.3 LUKIOKOULUTUKSEN KESKEYTTÄMINEN

Vuonna 2024 kaikki Espoon lukioiden opiskelijat olivat oppivelvollisia. Oppivelvollisuuslain mukaan opiskelija ei voi erota oman ilmoituksensa perusteella, mikäli hän ei ole aloittanut toisessa oppivelvollisuuskoulutuksessa. Kaikista opiskelijoista, jotka katsotaan eronneeksi ilman tietoa jatkopaikasta, tulee koulutuksen järjestäjän tehdä Valpas-ilmoitus asuinkunnalle. Vuonna 2024 Valpas-ilmoituksia tehtiin Espoon kaupungille yhteensä 171 (2023: 155). Espoon kaupungin lukioista opintonsa keskeyttäneitä, ilman jatkopaikkaa olevia oppivelvollisia sekä 18 vuotta täyttäneitä oli oppilashallintojärjestelmän mukaan 8.

Kaikkiin opinnot keskeyttäneisiin oltiin yhteydessä ja heidät ohjattiin tai tarvittaessa osoitettiin koulutuksen piiriin oppivelvollisuuslain edellyttämällä tavalla. Täysi-ikäisten lukiolaisten osalta oppilaitos on velvollinen ilmoittamaan eronneet opiskelijat etsivälle nuorisotyölle.

### 3.4 YLIOPPILASKIRJOITUSTEN TULOKSET

Keväällä 2024 Espoon suomenkielisistä päivälukioista valmistui 1439 ylioppilasta. Kevään ylioppilaskokeiden kaikkien kokeiden keskiarvo oli 4,8 (valtakunnallinen keskiarvo 4,3). Keväällä 2023 vastaava keskiarvo oli 4,8 (valtakunnallinen keskiarvo 4,3). 65,5 % kokelaista ylitti valtakunnallisen keskiarvon.

Syksyllä 2024 Espoossa suomenkielisistä päivälukioista valmistui 238 ylioppilasta. Syksyn ylioppilaskokeiden kaikkien kokeiden keskiarvo oli 4,4 (valtakunnallinen keskiarvo oli 4,0). 58,8 % ylitti valtakunnallisen keskiarvon.

### **3.5 JATKO-OPINTOIHIN SIJOITTUMINEN**

Espoon suomenkielisistä lukioista valmistuneet sijoittuvat verraten hyvin jatko-opintoihin. Tilastokeskuksen sijoittumispalvelun tilastoista selviää, että vuoden 2019 espoolaisylioppilaista (n = 1457) 75 % oli jatko-opiskelijana vuonna 2022 (vuonna 2018 lukion päättäneistä jatko-opiskelijana vuonna 2021 oli 74 %). Ammattikorkeakoulussa opiskeli 17 % (2018: 19 %) ja yliopistoissa 53 % (2017: 48 %) lukion vuonna 2019 päättäneistä. Muihin suuriin lukiokoulutuksen järjestäjiin verrattuna Espoon lukiolaisia sijoittui erityisen runsaasti yliopistoihin.

## 4. OPPIVELVOLLISUUDEN LAAJENTUMISEN TOTEUTUMINEN

Syksyllä 2024 kaikki toisen asteen koulutuksessa opiskelevat olivat laajennetun oppivelvollisuuden piirissä.

Oppivelvollisuuslaissa keskeistä on oppivelvollisten ohjaus- ja valvontavastuu, jota toteuttavat perusopetuksen järjestäjä, toisen asteen koulutuksen järjestäjä sekä asuinkunta. Perusopetuksen järjestäjällä on perusopetuksen päättävien ohjaus- ja valvontavastuu siihen asti, kun oppivelvollinen on saanut paikan koulutuksesta. Tähän kuuluu myös oppivelvollisen koulutukseen hakeutumisveloitteen toteutumisen seuraaminen. Mikäli oppivelvollinen ei saa paikkaa opetus- ja kulttuuriministeriön määrittelemään päivämäärään (elokuussa) mennessä, hänet siirretään asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuulle (Valpas-ilmoitus).

Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuuta tehdään tulosityksikön koulutuksen palvelualueen sekä nuorisopalveluiden palvelualueen tiiviinä yhteistyönä. Vuonna 2024 Espooseen palkattiin kolmas oppivelvollisuussuunnittelija.

Vuonna 2024 asuinkunnan vastuulle siirtyi 276 ilman opiskelupaikkaa olevaa oppivelvollista (vuonna 2023: 226). Valpas-ilmoituksia oli 171 ja muita ilmoituksia 105. Muuta kautta ilmoitetut nuoret ovat pääosin hiljattain maahan saapuneita oppivelvollisia, joista osa vielä odottaa kotikuntastatusta.

Oppivelvollisuuslain mukaisia opiskelupaikan osoittamisia tehtiin vuoden aikana yhteensä 19 (vuonna 2023: 12, 2022: 9). Perusopetuksen päättävän ikäluokan koko vuonna 2024 oli noin 3400.<sup>1</sup>

Vuonna 2024 haasteeksi oppivelvollisuuden näkökulmasta ovat nousseet nuoret, joiden opiskelukuntoisuus on heikko, jolloin ohjaustyössä keskitytään opiskelukunnan vahvistamiseen löytämällä hyvinvointia tukevia palveluita, sekä konsultoimalla ja tekemällä vahvaa yhteistyötä muiden nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten kanssa.

---

<sup>1</sup> vipunen.fi, Perusopetuksen jälkeisen koulutuksen yhteishaku, Perusopetuksen päättävät hakijat 2024.

## 5. LUKIOKOULUTUKSEN MARKKINOINTI JA VIESTINTÄ

### LUKIOKOULUTUKSEN MARKKINOINTI JA VIESTINTÄ

Lukiokoulutuksen oma väri- ja kuvamaailma sekä kärkiviestit otettiin käyttöön keväällä 2023. Espoon lukiot -tunnuksen lisäksi materiaaleissa käytetään Espoo-tunnusta. Vuonna 2024 Espoon kaupungissa tehtiin brändiuudistus erityisesti graafisen ilmeen osalta. Yhteisöbrändien, kuten Espoon lukiot, värit ja muu ilme on jatkossa yhtenäinen Espoon kaupungin brändin kanssa.

Espoon lukioilla on kuitenkin esim. sosiaalisen median ja digiscreenien omat pohjat, jotka on luotu yhteistyössä kaupungin graafikoiden kanssa. Ilmeestä tehdään tarvittaessa uusia sovelluksia.

Espoon väripaletista suositetaan erityisesti Espoon sinisen lisäksi seuraavia: yönsininen, syreeni, havu, mansikka ja auringonkukka.

Kuvamaailmalla kuvataan positiivisella tavalla espoolaisia nuoria, joista jokainen on omanlaisensa, mutta yhdessä tekemässä meidän lukioistamme hyvinvoivaa ja kyvykästä yhteisöä. Pääkuvatasolla ja markkinoinnissa nuoret kuvataan usein lähikuvamaisesti, mutta arjen uutiskuvatasolla nuoret ovat aktiivisina toimijoina. Kuvamaailmassa on tärkeää nostaa esille erilaisia nuoria, jotta esimerkiksi potentiaalisilla hakijoilla on samaistumispintaa.

Lukiokoulutuksen markkinointiviestinnän tavoite on lisätä lukiokoulutuksen näkyvyyttä ja tunnettavuutta Espoon sisällä. Markkinointiviestintä on siellä, missä nuoretkin, niin fyysisesti kuin digitaalisestikin (Kuva 15). Lukiokoulutus näkyy sosiaalisessa mediassa ja ulkomainonnassa Espoossa. Markkinointiviestinnässä tuodaan esiin erilaisten lukiolaisten omia kokemuksia opiskelusta ja lukioista. Vaikka markkinointiviestinnässä kerrotaan yksittäisen lukiolaisen tarina, tuodaan samalla esiin kaikkia lukioita ja kehoitetaan yleisesti hakemaan espoolaiseen lukioon.

Markkinointiviestinnässä luodaan mielikuvaa, jossa lukioissa opiskelevat nuoret voivat kokea lukiokoulutuksen sekä oman lukionsa omakseen – sellaiseksi, joka palvelee juuri heidän opiskeluaan ja intressejään parhaiten, yhdessä ja yksilöllisesti (Kuva 14).

Viestinnässä tuodaan esiin lukiokoulutuksen ajankohtaisia tapahtumia ja uutisia sekä lukiokoulutuksen moninaisuutta ja onnistumistarinoita.

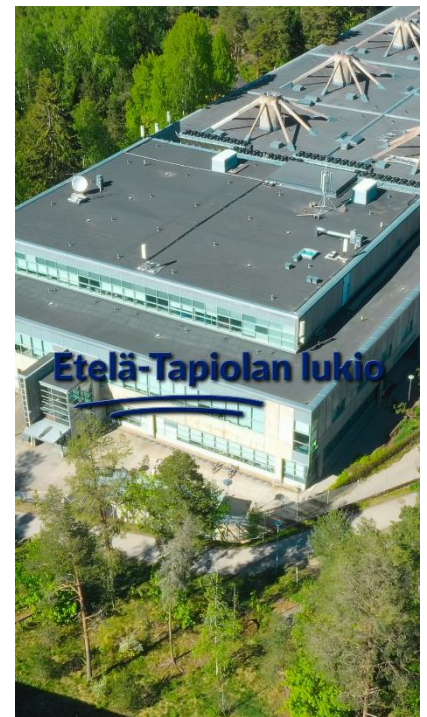
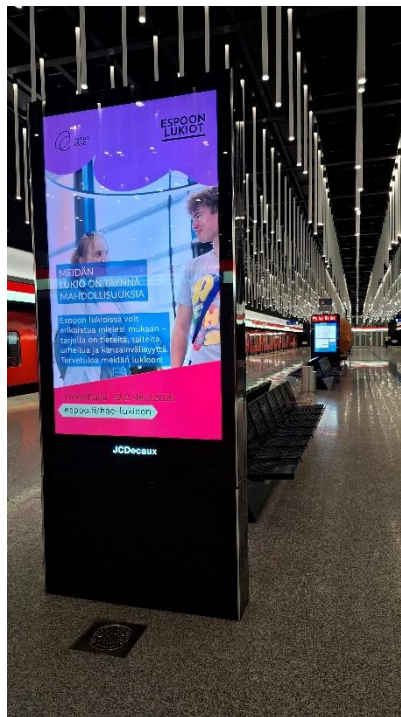
**ESPOON  
LUKIOT**

MEIDÄN  
LUKIO ON  
TÄYNNÄ  
MAHDOLLISUUKSIA

MEIDÄN LUKIOISTA  
AVAIMET  
KORKEAKOULUOPINTOIHIN

Kuva 14. Logo ja ydinviestin mukaisia kiteytyksiä.





**Kuva 15.** Esimerkkejä markkinointiviestinnästä (ulkomainontaa metroasemalla, neliöt huoltajille suunnattuja somemainoksia, yhteishaun 2025 markkinointiviestinnässä käytettyjen lukiodien videoiden kansikuvia).

## **6. ARVIOINTITIEDON HYÖDYNTÄMINEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESSÄ**

Espoon lukiokoulutuksessa kerätään kaikilta lukioilta tietoa opiskelijakyselyillä, opettajakyselyillä ja kaupungin henkilöstökyselyillä sekä lukiolinjan johtoryhmän seminaarityöskentelyllä. Lisäksi koostetaan lukuvuoden aikana keskitetysti tietoa tuloskorttiseurantaa varten. Lukiokoulutuksesta kerätään myös tilastotietoa; osa Opetushallituksen ohjeiden mukaan (esim. opiskelijamäärät vuosittain valtionosuusrahoitusta varten) ja osa tulosityksikön tulostavoitteiden seurantaa varten.

Espoon lukiokoulutuksesta kerättyä arviointitietoa, kuten tilastoja, tunnuslukuja sekä kyselyiden tuloksia, hyödynnetään tulosityksikön ja lukioiden toiminnan kehittämässä ja tavoitteiden määrittelyssä. Esimerkiksi syksyllä 2024 järjestetyssä opettajakyselyssä nousi esiin opettajien tarve saada lisäkoulutusta vieraskielisten opiskelijoiden tukemiseen. Kyselyssä korostui myös huoli opettajien työtietokoneiden ja lukioiden av-laitteiden toimivuudesta. Nämä aiheet ovat esillä, kun valitaan kehittämiskohteita ja huomiota vaativia teemoja. Mahdollisuudet hankerahoitteiseen kehittämiseen ovat tällä hetkellä rajalliset, mutta tilanteen mahdollisesti muuttua tieto ohjaa myös hanketyön kohdentamista.

Vuonna 2024 laadittu Espoon lukiokoulutuksen laatukäsikirja tärkeä toiminnan kehittämisen hyviä käytänteitä sekä yhteisiä linjauksia kokoava dokumentti. Vaikka laatukäsikirjaan ei koota eri arviointien vuosittaisia tuloksia, sisältää se tärkeää kaikkia lukioita koskevaa tietoa, jonka perusteella toimintaa ohjataan, lukioiden välistä osaamista jaetaan ja Espoo-tarinaa toteutetaan.